

<http://dx.doi.org/10.16926/gea.2023.02.19>

dr inż. dr n. praw. Dawid JUSZKA

<http://www.orcid.org/0000-0002-7122-260X>

AGH Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

e-mail: dawid.juszka@agh.edu.pl

Problematyka upływu czasu jako przesłanka zasiedzenia w orzecznictwie sądowym

Streszczenie

Celem artykułu jest prezentacja problematyki ukształtowania upływu czasu zasiedzenia w orzecznictwie Sądu Najwyższego, sądów powszechnych i sądów administracyjnych. Tytułowa problematyka zasiedzenia zostanie przedstawiona poprzez wskazanie na początek biegu terminu zasiedzenia, problematykę rodzaju wiary posiadacza w relacji do długości terminu niezbędnego do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie, upływ okresu zasiedzenia, charakter posiadania, zawieszenia biegu przedawnienia, uznania roszczenia, przerwania biegu zasiedzenia oraz instytucję przedawnienia roszczeń. Podstawą podjęcia przedmiotowych analiz są badania własne oparte na skonstruowanej w 2018 r. oryginalnej ontologii dla konkretnej instytucji prawnej: nabycia prawa własności przez zasiedzenie (ontologia UsucapiONTO). Uzasadnieniem budowy własnej ontologii UsucapiONTO był brak reprezentacji instytucji zasiedzenia w postaci ontologii umożliwiającej efektywniejsze niż obecnie wyszukiwanie wiedzy na temat tej instytucji zasiedzenia, a także wskazanie konieczności współpracy prawników i informatyków w budowie tej ontologii. Elementami budowy własnej ontologii są metodyka jej budowy, proces wyodrębnienia pojęć, podstawowy opis ontologii, cel jej budowy, słownik pojęć prawnych związanych z zasiedzeniem, tabela klas i obiektów oraz aksjomatów dotyczących właściwości. Link do implementacji oryginalnej ontologii UsucapiONTO w języku OWL: <https://github.com/djuszka/UsucapiONTO/blob/main/UsucapiONTO.owl>.

Zatem w celu rozwinięcia badań własnych nad instytucją zasiedzenia, także w kontekście doskonalenia powyższej ontologii, zakres artykułu obejmuje problematykę orzecznictwą obejmującą okres od 1 stycznia 2019 r. do 4 listopada 2022 r.

Słowa kluczowe: zasiedzenie nieruchomości, przesłanka upływu czasu, orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, orzecznictwo sądów administracyjnych, początek biegu terminu zasiedzenia, przerwanie biegu zasiedzenia, zawieszenie biegu przedawnienia, przedawnienie roszczeń.

Wstęp

Trafnie cel instytucji zasiedzenia przedstawił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 czerwca 2020 r., podnosząc, że zasiedzenie (art. 172–176 k.c.)¹ jest więc sposobem nabycia własności rzeczy (lub niektórych innych praw) przez długotrwały upływ czasu związany z wykonywaniem uprawnień właścicielskich przez osobę niebędącą właścicielem i biernością właściciela. Jednocześnie dotychczasowy właściciel traci prawo własności. Skutek ten nie jest niezgodny z zasadami wyrażonymi w Konstytucji RP, w szczególności z konstytucyjną zasadą ochrony własności².

Celem artykułu jest prezentacja problematyki ukształtowania upływu czasu zasiedzenia w orzecznictwie Sądu Najwyższego, sądów powszechnych i sądów administracyjnych. Tytułowa problematyka zasiedzenia zostanie przedstawiona poprzez wskazanie na początek biegu terminu zasiedzenia, problematykę rodzaju wiary posiadacza w relacji do długości terminu niezbędnego do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie, upływ okresu zasiedzenia, charakter posiadania, zawieszenia biegu przedawnienia, uznania roszczenia, przerwania biegu zasiedzenia oraz instytucji przedawnienia roszczeń. Podstawą podjęcia przedmiotowych analiz są badania własne oparte na skonstruowanej w 2018 r. oryginalnej ontologii dla konkretnej instytucji prawnej: nabycia prawa własności przez zasiedzenie (ontologia UsucapiONTO³). Uzasadnieniem budowy własnej ontologii UsucapiONTO był brak reprezentacji instytucji zasiedzenia w postaci ontologii umożliwiającej efektywniejsze niż obecnie wyszukiwanie wiedzy na temat tej instytucji zasiedzenia, a także wskazanie konieczności współpracy prawników i informatyków w budowie tej ontologii. Elementami budowy własnej ontologii są metodyka jej budowy, proces wyodrębnienia pojęć, podstawowy opis ontologii, cel jej budowy, słownik pojęć prawnych związanych z zasiedzeniem, tabela klas i obiektów oraz aksjomatów dotyczących właściwości. Jeden z celów praktycznych niniejszej ontologii jest związany z dynamiką prawa. Zmiana prawa może zakwestionować dotychczasową strukturę relacji (w szczególności hierarchii) pojęć. Wraz z rozwojem prawa powstają nowe relacje pomiędzy pojęciami łączące pojęcia prawne z konkretnymi warunkami czy skutkami albo dotychczasowe relacje są usuwane. Takie zmiany powodują konflikty w istniejących strukturach pojęciowych, a tym samym ewolucja prawa wymusza tworzenie ontologii, które będą mogły uwzględniać dynamikę systemu prawa. Zatem w celu rozwinięcia badań własnych nad instytucją zasiedzenia także w kontekście doskonalenia powyższej ontologii zakres artykułu obejmuje problematykę orzecznictwą obejmującą okres od 1 stycznia 2019 r. do 4 listopada 2022 r.

¹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r., Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360).

² Postanowienie SN z dnia 18 czerwca 2020 r., I NSNc 45/19, LEX nr 3018615. Por. A. Górski (red.), *Zasiedzenie nieruchomości w praktyce. Wprowadzenie*, LEX/el. 2022.

³ Link do implementacji oryginalnej ontologii UsucapiONTO w języku OWL: <https://github.com/djuszka/UsucapiONTO/blob/main/UsucapiONTO.owl>

Wymaga zaznaczenia, że drugą przesłanką – obok samoistnego posiadania-nabycia prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego przez nieuprawnionego posiadacza na skutek długotrwałego posiadania, jest przesłanka upływu czasu.

Prezentacja upływu czasu jako przesłanki zasiedzenia

Rozpoczynając analizę orzecznictwą tytułowej problematyki, należy zwrócić uwagę na początek biegu terminu zasiedzenia. Zasadnie podkreśla Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 czerwca 2020 r., że początek biegu terminu zasiedzenia zaczyna się od dnia, w którym osoba niebędąca właścicielem rzeczy uzurpuje sobie cudze prawo własności, czyli podejmuje czynności świadczące o posiadaniu rzeczy w charakterze właściciela (art. 120 k.c. w zw. z art. 175 k.c.), a nie od dnia, w którym po ustaniu stosunku prawnego – tak jak w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy – nadal zajmuje nieruchomość jako posiadacz zależny, a ten stan rzeczy jest tolerowany przez właściciela⁴.

Analiza tytułowej przesłanki wymaga podjęcia problematyki rodzaju wiary posiadacza w relacji do długości terminu niezbędnego do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie. Słusznie w orzecznictwie na uwagę zasługuje wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 stycznia 2019 r. podkreślający, że w odniesieniu do posiadania prowadzącego do zasiedzenia od rodzaju wiary posiadacza, a w następstwie o długości terminu niezbędnego do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie, decyduje wyłącznie chwila objęcia jej w samoistne posiadanie. Zasada, zgodnie z którą „późniejsza zła wiara nie szkodzi” („*mala fides superveniens non nocet*”), wprost wynika z art. 172 k.c. („uzyskał posiadanie”) i na mocy art. 176 k.c. ma zastosowanie do następców pierwotnego posiadacza przy doliczaniu posiadania poprzednika, („jeżeli poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze”). Zatem wynikające z art. 7 k.c. domniemanie dobrej wiary posiadacza wzruszyć może dowód, że posiadacz w chwili rozpoczęcia posiadania w zakresie odpowiadającym służebności wiedział lub mógł się dowiedzieć o tym, że narusza to prawo innej osoby. Oznacza to konsekwentnie, że późniejsze dowiedzenie się przez posiadacza lub jego poprzednika o stanie rzeczy skutkującym zmianą dotychczasowego przekonania, że posiadaniem niczyjego prawa nie narusza lub narusza (czyli zmianą dobrej na złą wiarę lub odwrotnie) nie ma znaczenia dla biegu terminu zasiedzenia nieruchomości⁵. Warto wskazać, że w postanowieniu z dnia 17 stycznia 2019 r. Sąd Najwyższy właściwie argumentował, że przez cały okres wykonywania zarządu nie-

⁴ Postanowienie SN z dnia 26 czerwca 2020 r., I CSK 640/19, LEX nr 3056389. Por. A. Mejka, *Początek biegu terminu zasiedzenia służebności gruntowej, linia orzecznicza*, LEX/el. 2019; Wyrok SA w Gdańsku z dnia 18 maja 2020 r., V AGa 121/19, LEX nr 3049423.

⁵ Wyrok SA w Katowicach z dnia 24 stycznia 2019 r., V ACa 655/17, LEX nr 2628995.

ruchomością bez tytułu prawnego w granicach treści prawa własności kolejno przez kilka państwowych jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, samoistnym posiadaczem, na rzecz którego biegło zasiedzenie, był Skarb Państwa, a o tym, czy uzyskał on posiadanie w dobrej wierze decydował wyłącznie stan świadomości osób kierujących wykonywaniem zadań jednostki, która jako pierwsza podjęła zarząd, w chwili objęcia nieruchomości we władanie⁶.

Przedmiotowa problematyka obejmuje także upływ okresu zasiedzenia. Słusznie przyjmuje się, że upływ terminu zasiedzenia wyłącza możliwość dochodzenia wynagrodzenia za korzystanie z cudzej nieruchomości także w okresie jej biegu⁷. Na pozytywną ocenę zasługuje także wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 czerwca 2020 r. zaznaczający, że zgodnie z art. 176 § 1 k.c. przedsiębiorca energetyczny może doliczyć do swojego (i swoich poprzedników prawnych) okres posiadania Skarbu Państwa (jako poprzednika w posiadaniu), o ile zostaną spełnione wskazane w tym przepisie przesłanki. Dotyczy to przede wszystkim obowiązku udowodnienia przez przedsiębiorcę energetycznego, że doszło do przeniesienia posiadania na rzecz jego lub jego poprzedników prawnych przez Skarb Państwa⁸. Ponadto warte odnotowania jest spostrzeżenie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2019 r. orzekającego, że osobie, która utraciła własność rzeczy na skutek zasiedzenia przez samoistnego posiadacza, nie służy wobec aktualnego właściciela nieruchomości roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z niej bez tytułu prawnego za okres poprzedzający datę zasiedzenia⁹.

W odniesieniu do charakteru posiadania należy zgodzić się z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2020 r., w którym orzeczono, że władanie uzyskane przez Skarb Państwa w ramach imperium może być posiadaniem samoistnym prowadzącym do zasiedzenia. O charakterze posiadania nie decyduje stan prawny, na podstawie którego objęto nieruchomość, ani okoliczności uzyskania władania, tylko sposób władania odpowiadający prawu własności¹⁰. Dopuszczalne jest posiadanie samoistne przed podmioty prawa publicznego gruntów przeznaczonych przez te podmioty do publicznego użytku, co może prowadzić do zasiedzenia¹¹. Warto wskazać, że w postanowieniu z dnia 17 stycznia 2019 r. Sąd Najwyższy właściwie argumentował, że przez cały okres wykonywania zarządu nieruchomością bez tytułu prawnego w granicach treści prawa własności kolejno przez kilka państwowych jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, samoistnym posiadaczem, na rzecz którego biegło zasiedze-

⁶ Postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2019 r., IV CSK 537/17, LEX nr 2607261.

⁷ Wyrok SA w Łodzi z dnia 30 stycznia 2020 r., I ACa 488/19, LEX nr 3127434.

⁸ Wyrok SA w Szczecinie z dnia 25 czerwca 2020 r., I ACa 161/19, LEX nr 3112523.

⁹ Wyrok SA w Warszawie z dnia 27 listopada 2019 r., I ACa 96/19, LEX nr 2761608.

¹⁰ Postanowienie SN z dnia 17 lipca 2020 r., III CSK 9/18, LEX nr 3048225. Por. Postanowienie SO w Olsztynie z dnia 29 stycznia 2020 r., IX Ca 215/19, LEX nr 2784328.

¹¹ Postanowienie SN z dnia 30 czerwca 2020 r., IV CSK 26/20, LEX nr 3154798.

nie, był Skarb Państwa, a o tym, czy uzyskał on posiadanie w dobrej wierze zdecydował wyłącznie stan świadomości osób kierujących wykonywaniem zadań jednostki, która jako pierwsza podjęła zarząd, w chwili objęcia nieruchomości we władanie¹².

Instytucją związaną z tytułową problematyką jest zawieszenie biegu przedawnienia. W tym aspekcie zasadnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 stycznia 2019 r., podnosząc, że w sprawach, w których do odzyskania nieruchomości od Skarbu Państwa przez byłego właściciela lub jego następców prawnych konieczne było wyeliminowanie z obrotu prawnego ostatecznej decyzji orzekającej o przejściu własności nieruchomości na Skarb Państwa, stan powodujący zawieszenie biegu terminu zasiedzenia na podstawie art. 121 pkt 4 k.c. lub jego wcześniejszych odpowiedników ustał z dniem 31 sierpnia 1980 r., tj. z chwilą powstania sądownictwa administracyjnego¹³.

W istotę uznania roszczenia trafnie wprowadza wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 lipca 2019 r., podnosząc, że do uznania roszczenia ze skutkiem w postaci przerwania biegu przedawnienia może dojść przez każde zachowanie się zobowiązanego, które – nawet jeżeli nie wyraża zamiaru wywołania tego skutku – dowodzi świadomości zobowiązanego istnienia roszczenia i uzasadnia przekonanie uprawnionego, że zobowiązany uczyni zadość roszczeniu¹⁴. Zgodzić należy się z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 6 maja 2020 r. zaznaczającym, że uznanie roszczenia przez tego, przeciw komu roszczenie przysługuje, może być dokonane w trzech różnych formach: jako tzw. uznanie właściwe, ugoda i uznanie niewłaściwe. Uznanie roszczenia w formie ugody jest umową. W tym przypadku nie jest sporne pomiędzy stronami samo istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego, lecz jedynie panuje niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku albo co do sposobu lub zakresu ich wykonania. W celu uniknięcia tej niepewności strony zawierają ugodę, czyniąc w niej sobie w zakresie tego stosunku wzajemne ustępstwa. Umowa ta jest uregulowana w art. 917–918 k.c. Zatem zawarcie ugody przez strony, w której dochodzi do uznania roszczenia przez dłużnika wobec wierzyciela, skutkuje przerwaniem biegu przedawnienia przeterminowanego roszczenia, ale również stwarza nowe, przyjęte zgodnie przez strony zasady spłaty tego zadłużenia¹⁵. Uznanie właściwe roszczenia (art. 123§1 pkt 2 k.c.) następuje w wyniku umowy pomiędzy wierzycielem i dłużnikiem, ustalającej co do zasady i zakresu istnienie albo nieistnienie konkretnego stosunku prawnego. Uznanie właściwe przerywa bieg przedawnienia roszczenia, a także zmienia rozkład ciężaru dowodu¹⁶. Przedstawionym

¹² Postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2019 r., IV CSK 537/17, LEX nr 2607261.

¹³ Ibidem. Por. Postanowienie SN z dnia 16 marca 2022 r., II CSKP 174/22, LEX nr 3362163.

¹⁴ Wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 lipca 2019 r., V ACa 537/18, LEX nr 3103596.

¹⁵ Wyrok SA w Lublinie z dnia 6 maja 2020 r., I AGa 44/20, LEX nr 3008947. Por. Wyrok SA w Katowicach z dnia 10 marca 2022 r., V AGa 79/21, LEX nr 3418804; Wyrok SA w Szczecinie z dnia 19 września 2019 r., I AGa 85/19, LEX nr 2770869.

¹⁶ Wyrok SN z dnia 11 marca 2020 r., I CSK 585/18, LEX nr 3012343. Por. Wyrok SN z dnia 14 lutego 2019 r., IV CSK 563/17, LEX nr 2620247; Wyrok SA w Warszawie z dnia 25 stycznia 2019 r.,

w orzecznictwie przykładem uznania właściwego z postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 września 2019 r. jest wskazanie, że podjęcie się przez dłużnika naprawy przedmiotu świadczenia dotkniętego wadami może stanowić przejaw uznania w rozumieniu art. 123§1 pkt 2 k.c.¹⁷ Uznanie roszczenia w rozumieniu art. 123§1 pkt 2 k.c. występuje w każdym wypadku wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące. O uznaniu roszczenia można mówić wówczas, gdy określone zachowania dłużnika dotyczą jednoznacznie skonkretyzowanego, skierowanego przeciwko niemu roszczenia¹⁸. O uznaniu niewłaściwym, przerywającym bieg przedawnienia w myśl art. 123§1 pkt 2 k.c., można mówić dopiero wtedy, gdy łącznie spełnione są dwie niezależne przesłanki: po pierwsze, zobowiązany oświadczył, że jest dłużnikiem; po drugie, uprawniony powziął przy tej okazji uzasadnione przekonanie, że dłużnik świadczenie spełni¹⁹. Zgodzić się należy z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 grudnia 2019 r. zwracającego zasadnie uwagę, że uznanie, które nastąpi po przedawnieniu się roszczenia, nie może przerwać biegu przedawnienia²⁰.

Przechodząc do przerywania biegu przedawnienia, należy zgodzić się z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2020 r. podkreślającym, że do przerywania biegu zasiedzenia w zakresie prawa własności niezbędne jest podjęcie przez osobę uprawnioną w zakresie danego prawa czynności skierowanej przeciwko posiadaczowi, na rzecz którego biegnie zasiedzenie, mającej na celu pozabawienie go posiadania i jego uzyskanie przez tę osobę. Działaniem takim nie jest natomiast wystąpienie z wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji wywłaszczeniowej²¹. Słusznie Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 marca 2019 r. zwrócił uwagę, że do przerywania biegu terminu do zasiedzenia nie jest konieczna realizacja najdalej idącego roszczenia wydobywczego, wystarczy podjęcie czynności przed sądem w celu dochodzenia tego roszczenia²². Przyjęcie

VI ACa 1360/17, LEX nr 2706624; Postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2019 r., V CSK 530/17, LEX nr 2618441.

¹⁷ Wyrok SA w Warszawie z dnia 26 września 2019 r., I ACa 624/18, LEX nr 2752566.

¹⁸ Wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 lipca 2019 r., V ACa 537/18, LEX nr 3103596.

¹⁹ Wyrok SN z dnia 15 lipca 2020 r., I NSNc 23/19, OSNKN 2021/2/10. Por. Wyrok SN z dnia 10 marca 2022 r., II CSKP 170/22, LEX nr 3410806; Wyrok SA w Katowicach z dnia 23 stycznia 2020 r., I ACa 1111/18, LEX nr 3040845; Wyrok SA w Katowicach z dnia 21 stycznia 2020 r., V AGa 21/19, LEX nr 2792362; Wyrok SA w Katowicach z dnia 5 grudnia 2019 r., V AGa 506/18, LEX nr 3066526; Wyrok SA w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2019 r., I ACa 293/19, LEX nr 2716952; Wyrok SA w Krakowie z dnia 9 stycznia 2019 r., I ACa 321/18, LEX nr 2740711.

²⁰ Wyrok SA w Poznaniu z dnia 17 grudnia 2019 r., I ACa 227/19, LEX nr 3127888.

²¹ Wyrok SN z dnia 17 lipca 2020 r., III CSK 9/18, LEX nr 3048225. Por. Postanowienie SN z dnia 13 listopada 2020 r., IV CSK 105/19, OSNC 2021/7-8/53.

²² Postanowienie SN z dnia 20 marca 2019 r., V CSK 1/18, LEX nr 2652498. Por. Wyrok SN z dnia 10 grudnia 2020 r., I CSK 182/19, LEX nr 3159998. Por. Wyrok SA w Białymstoku z dnia 7 kwietnia 2022 r., I AGa 102/21, LEX nr 3345860; Wyrok SN z dnia 9 marca 2022 r., I NSNc 328/21, LEX nr 3359390.

przerwy biegu zasiedzenia oznacza rozpoczęcie biegu terminu na nowo po zakończeniu postępowania, przy uznaniu za niebyły całego okresu, który upłynął do chwili przerywania (art. 124§1 k.c.) oraz swoiste zawieszenie jego biegu w okresie trwania postępowania (art. 124§2 k.c.). Do przerywania biegu zasiedzenia w zakresie prawa własności niezbędne jest więc podjęcie przez osobę uprawnioną w zakresie danego prawa czynności skierowanej przeciwko posiadaczowi, na rzecz którego biegnie zasiedzenie, mającej na celu pozbawienie go posiadania i jego uzyskanie przez tę osobę²³.

Bieg terminu zasiedzenia nieruchomości może być przerywany przez czynności właściciela polegające na podjęciu czynności przed właściwym sądem powszechnym, polubownym lub innym organem, przedsięwzięte bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 175 k.c. w związku z art. 123§1 pkt 1 k.c.), wszczęcie mediacji (art. 175 k.c. w związku z art. 123§1 pkt 3 k.c.), w pewnych wypadkach uznanie tytułu prawnego właściciela i przyznanie braku samoistności własnego posiadania (art. 175 k.c. w związku z art. 123§1 pkt 2 k.c.). Natomiast powództwo o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości bez tytułu prawnego nie przerywa biegu terminu zasiedzenia. Służebność gruntowa jest prawem na rzeczy cudzej. Posiadanie służebności polega na faktycznym korzystaniu z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (art. 352§1 k.c.)²⁴.

Orzecznictwo przedstawia także inne przykłady okoliczności, które przerywają lub nie przerywają biegu przedawnienia. Po pierwszej grupie okoliczności, które przerywają bieg przedawnienia należy wniosek współwłaściciela o zniesienie współwłasności nieruchomości²⁵, zawezwanie do próby ugodowej²⁶; wniosek powoda o wydanie decyzji administracyjnej w przypadkach, w których skuteczne dochodzenie roszczenia wobec Skarbu Państwa o wydanie przejętej nieruchomości jest uzależnione od uprzedniej warunkującej legitymację powoda decyzji administracyjnej²⁷, wniosek o nadanie klauzuli wykonalności, jak i wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie takiego tytułu wykonawczego²⁸, czynność zmierzającą do zaspokojenia roszczenia, podejmowaną na podstawie

²³ Postanowienie. SN z dnia 17 lipca 2020 r., III CSK 9/18, LEX nr 3048225. Por. Wyrok SA w Szczecinie z dnia 29 września 2020 r., I AGa 7/20, LEX nr 3118251.

²⁴ Wyrok SA w Katowicach z dnia 24 stycznia 2019 r., V ACa 655/17, LEX nr 2628995.

²⁵ Postanowienie SN z dnia 9 września 2021 r., IV CSKP 85/21, LEX nr 3258357.

²⁶ Wyrok SN z dnia 17 czerwca 2021 r., II CSKP 104/21, LEX nr 3207835; Postanowienie SN z dnia 20 marca 2019 r., V CSK 1/18, LEX nr 2652498. Por. Wyrok SN z dnia 10 grudnia 2020 r., I CSK 182/19, LEX nr 3159998; Wyrok SA w Gdańsku z dnia 11 marca 2022 r., I ACa 962/21, LEX nr 3341925.

²⁷ Postanowienie SN z dnia 12 listopada 2020 r., III CSK 75/18, LEX nr 3080079.

²⁸ Wyrok SA w Białymstoku z dnia 21 sierpnia 2019 r., I ACa 344/19, LEX nr 2741654. Por. Wyrok SA w Lublinie z dnia 3 marca 2022 r., I ACa 118/21, LEX nr 3345515; Wyrok SA w Krakowie z dnia 24 maja 2019 r., I ACa 1098/18, LEX nr 2788549.

bankowego tytułu egzekucyjnego²⁹, czynność zajęcia wierzytelności³⁰. Pozytywnie zaznaczyć jednak należy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2020 r., argumentującego, że wszczęcie postępowania o stwierdzenie zasiedzenia może prowadzić do przerwania zasiedzenia biegnącego na rzecz innego posiadacza jedynie wtedy, gdy po zakończeniu biegu zasiedzenia na rzecz jednego posiadacza rzecz została objęta w posiadanie samoistne przez inną osobę, zasiadającą ją przeciwko aktualnemu właścicielowi. W przeciwnym razie wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nie może być uznany za wniesiony przez legitymowaną osobę i prowadzący do przerwania biegu zasiedzenia³¹. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 marca 2020 r. słusznie zauważono, że zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg terminu przedawnienia na podstawie art. 123§1 pkt. 1 k.c., ale jedynie co do wierzytelności w zawezwaniu tym precyzyjnie określonej, zarówno co do przedmiotu, jak i wysokości. Nie przerywa zaś biegu terminu przedawnienia co do innych roszczeń, które mogą wynikać z tego samego stosunku prawnego, ani ponad kwotę w zawezwaniu określoną³². Przykładowo potencjalna możliwość zidentyfikowania roszczeń składających się na dochodzoną kwotę, np. z uwagi na to, że dysponuje się fakturami wystawionymi przez kontrahenta, nie wyłącza obowiązku wnioskodawcy ścisłego sprecyzowania żądania i wykazania, co konkretnie składa się na kwotę objętą zawezwaniem do próby ugodowej. Skutkiem zaniedbania powyższego, tj. braku sprecyzowania roszczeń, jest niemożność powołania się na to, że takie wezwanie przerwało bieg przedawnienia³³. W innym przykładzie samo złożenie wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia; o takim skutku decyduje dokonanie tej czynności przez uprawnio-

²⁹ Wyrok SN z dnia 1 marca 2022 r., I NSNc 210/21, LEX nr 3405856; Wyrok SN z dnia 3 sierpnia 2021 r., I NSNc 169/20, LEX nr 3207941; Wyrok SN z dnia 28 marca 2019 r., I CSK 5/18, LEX nr 2662353.

³⁰ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 28 marca 2019 r., I SA/Po 1038/18, LEX nr 2645505.

³¹ Postanowienie SN z dnia 23 października 2020 r., I CSK 65/19, LEX nr 3067432. Por. Postanowienie SN z dnia 17 lipca 2020 r., III CSK 9/18, LEX nr 3048225; Postanowienie SN z dnia 11 października 2019 r., I CSK 441/18, LEX nr 2799358; Wyrok SA w Gdańsku z dnia 24 maja 2019 r., V ACa 16/19, LEX nr 2729118; Wyrok SA w Krakowie z dnia 23 maja 2019 r., I AGa 379/18, LEX nr 3161415; Wyrok SN z dnia 17 maja 2019 r., IV CSK 77/18, LEX nr 2657427; Wyrok SA w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2019 r., VI ACa 84/19, LEX nr 2729409; Wyrok SN z dnia 11 kwietnia 2019 r., III CSK 122/17, LEX nr 2644580. Wyrok SA w Szczecinie z dnia 27 marca 2019 r., I AGa 230/18, LEX nr 2668141; Wyrok SA w Warszawie z dnia 7 marca 2019 r., VII AGa 1186/18, LEX nr 2749563; Postanowienie SN z dnia 8 lutego 2019 r., II CSK 400/18, LEX nr 2617947.

³² Wyrok SA w Warszawie z dnia 11 marca 2020 r., V ACa 374/19, LEX nr 310786. Por. Wyrok SA w Białymstoku z dnia 16 stycznia 2020 r., I ACa 788/19, LEX nr 2932506; Wyrok SN z dnia 15 listopada 2019 r., V CSK 348/18, LEX nr 2773260; Wyrok SA w Szczecinie z dnia 10 października 2019 r., I AGa 12/19, LEX nr 2848125; Wyrok SA w Warszawie z dnia 18 stycznia 2019 r., sygn. VII AGa 469/18, LEX nr 2632235.

³³ Wyrok SA w Warszawie z dnia 2 października 2019 r., VII AGa 1627/18, LEX nr 3053312.

nego, a nie treść rozstrzygnięcia sądu³⁴. Do drugiej grupy zaliczamy wystąpienie o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez przedsiębiorstwo przesyłowe, które nie przerywa biegu przedawnienia, nawet wtedy, gdy odpowiednie roszczenie zostało skierowane na drogę sądową³⁵. Także nie przerywa biegu zasiedzenia nieruchomości czynność przedsięwzięta przez jakąkolwiek inną osobę zainteresowaną nieruchomością, czy wywołaniem przerwy zasiedzenia³⁶. Również w sytuacji gdy wielkość przysługującego roszczenia ustala się za pomocą faktur, które precyzują jego wysokość oraz tytuł, z którego ono wynika, zawezwanie do próby ugodowej, do którego nie dołączono odpisów faktur lub przynajmniej nie wskazano, jakie faktury dokumentują kwotę wierzytelności objętej tym wezwaniem, nie prowadzi do przerywania biegu przedawnienia³⁷. Następny przykład został opisany jako wniesienie przed upływem terminu przedawnienia pozwu obejmującego żądanie naprawienia szkody w całości, nawet przybierające od początku postać odszkodowania wyrażonego w pieniądzu, przerywa bieg tego terminu, także odnośnie do kwot, o jakie roszczenie w znaczeniu procesowym zostało podwyższone na skutek zmiany cen³⁸. Natomiast powództwo o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości bez tytułu prawnego nie przerywa biegu terminu zasiedzenia³⁹.

W odniesieniu do instytucji przedawnienia trafnie podkreśla Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 listopada 2020 r., że powołanie się na zarzut przedawnienia może stanowić nadużycie prawa także wtedy, gdy zachowanie się zobowiązanego nie miało wpływu na upływ okresu przedawnienia roszczenia, a przyczyny opóźnienia w dochodzeniu roszczenia leżą po stronie uprawnionego. Każda sytuacja zawsze podlega indywidualnej ocenie przez pryzmat zasad współżycia społecznego, poczucia sprawiedliwości oraz proporcjonalności skutków upływu terminu przedawnienia dla interesów stron spornego stosunku prawnego⁴⁰.

Charakterystyka zasiedzenia związana jest także z instytucją przedawnienia roszczeń. Zgodnie z art. 175 k.c. przepisy o przedawnieniu roszczeń stosuje się odpowiednio do biegu zasiedzenia. Na początku warto wskazać na właściwą argumentację zawartą w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 stycznia 2020 r. podnoszącą, że zgodnie z art. 111§1 k.c., termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Dopiero z upływem tego terminu roz-

³⁴ Postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2019 r., III CZP 38/19, LEX nr 2749455. Por. Wyrok SN z dnia 30 maja 2019 r., V CSK 204/18, LEX nr 2690976.

³⁵ Postanowienie SN z dnia 13 lutego 2019 r., V CSK 338/18, LEX nr 2619335.

³⁶ Postanowienie SN z dnia 23 października 2020 r., I CSK 65/19, LEX nr 3067432.

³⁷ Wyrok SA w Warszawie z dnia 2 października 2019 r., VII AGa 1627/18, LEX nr 3053312.

³⁸ Wyrok SA w Warszawie z dnia 26 września 2019 r., I ACa 624/18, LEX nr 2752566. Por. Wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 sierpnia 2022 r., I ACa 325/22, LEX nr 3408799.

³⁹ Wyrok SA w Katowicach z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. V ACa 655/17, LEX nr 2628995.

⁴⁰ Wyrok SN z dnia 5 listopada 2020 r., II CSK 808/18, OSNC 2021/5/38. Por. Wyrok SA w Warszawie z dnia 13 lipca 2022 r., V ACa 747/21, LEX nr 3389966; Wyrok SA w Warszawie z dnia 29 lipca 2019 r., VI ACa 487/19, LEX nr 2758142.

czenie staje się wymagalne, a więc z upływem tego terminu (w dniu następnym) rozpoczyna się bieg terminu przedawnienia (art. 120§1 k.c.)⁴¹. Do podjęcia tematu przedawnienia rzeczowo wprowadza wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 lipca 2019 r. podkreślający, że uzasadnienia przedawnienia poszukiwać należy w zachowaniu uprawnionego, który może dochodzić od dłużnika w oznaczonych terminach przysługującego mu roszczenia majątkowego i swoim zachowaniem odwrócić skutki przedawnienia (zob. art. 123 k.c.). Jeżeli nie jest tym zainteresowany lub się z tym ociąga, to może to oznaczać – wprawdzie nie zawsze, ale często – jego rezygnację z przysługującego mu prawa i ustawodawca nie ma wówczas obowiązku zapewnić mu ochrony. Ryzyko przedawnienia ma więc motywować uprawnionego do działania⁴². Wymaga uwzględnienia pogląd Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 sierpnia 2019 r., który zwraca uwagę, że decydując się na dochodzenie roszczenia jedynie w części, wierzyciel musi pamiętać o tym, że wytoczenie powództwa przerywa bieg terminu przedawnienia jedynie w stosunku do tej części wierzytelności, której dochodzi pozwem. W stosunku do pozostałej części roszczenie może ulec przedawnieniu, jeżeli zostanie ona zgłoszona dopiero w toku postępowania. Przerwanie biegu przedawnienia następuje tylko w granicach żądania będącego przedmiotem procesu; przerwaniu ulega bieg przedawnienia roszczenia objętego żądaniem i w takim rozmiarze, jaki został zgłoszony w żądaniu⁴³. Problematyki przedawnienia roszczeń dotyczy także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2020 r., w którym stwierdzono, że artykuł 175 k.c. stanowi, że przepisy o przedawnieniu roszczeń stosuje się odpowiednio do biegu zasiedzenia. Oznacza to, że art. 118–125 k.c. mogą mieć zastosowanie wprost, bez modyfikacji i zabiegów interpretacyjnych, pośrednio, z uwzględnieniem konstrukcji, istoty i odrębności postępowania, albo w ogóle być wyłączone⁴⁴. Trafnie wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 listopada 2020 r., że hipotezą normy wynikającej z art. 123§1 pkt 1 w związku z art. 175 k.c. są objęte wszelkie czynności, których podjęcie jest niezbędne w płaszczyźnie prawnej, do odzyskania przez właściciela nieruchomości od jej posiadacza samoistnego bez tytułu prawnego (wydania właścicielowi nieruchomości przez tego posiadacza)⁴⁵.

Podsumowanie

Podsumowując, zasadnie Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 grudnia 2020 r., sygn. V CSK 39/19 podkreślił, że przez zasiedzenie można nabyć takie

⁴¹ Wyrok SA w Krakowie z dnia 22 stycznia 2020 r., I ACa 338/19, LEX nr 3021570.

⁴² Wyrok SA w Warszawie z dnia 29 lipca 2019 r., VI ACa 487/19, LEX nr 2758142.

⁴³ Wyrok SA w Białymstoku z dnia 22 sierpnia 2019 r., I AGa 43/19, LEX nr 2728129.

⁴⁴ Postanowienie SN z dnia 17 lipca 2020 r., III CSK 9/18, LEX nr 3048225. Por. Wyrok SA w Szczecinie z dnia 29 września 2020 r., I AGa 7/20, LEX nr 3118251.

⁴⁵ Postanowienie SN z dnia 12 listopada 2020 r., III CSK 75/18, LEX nr 3080079.

prawo, w zakresie którego posiadający wykonuje pewien zakres władztwa nad rzeczą⁴⁶. W doktrynie i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że rozpoczęciem biegu zasiedzenia jest data objęcia rzeczy w posiadanie samoistne, czyli data wydania rzeczy, dokumentów, środków zgodnie z art. 348 k.c., zawarcia umowy (art. 349–351 k.c.), objęcia rzeczy w posiadanie czynem samowolnym⁴⁷. Zasadniczym celem praktycznym stworzenia ontologii UsucapiONTO jest interpretacja danych poprzez rozwiązanie problemu dotyczącego decyzji o doborze metody analizy, decyzji o sposobach na rozwiązanie problemu wieloznaczności, nieostrości i tzw. otwartej tekstowości. Jednym ze sposobów na redukcję tego typu problemów jest utworzenie słownika składającego się z pojęć występujących w ontologii i ich znormalizowanych definicji, przy którego tworzeniu należy unikać nowych pojęć względem tych, które już znalazły się w słowniku. Orzecznictwo obejmujące problematykę upływu czasu wskazuje na istotny charakter tej przesłanki do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie wraz z problematyką przerwania i zawieszenia biegu zasiedzenia. Różnorodność tematów orzeczniczych w ramach tytułowej problematyki podkreśla badawczy potencjał przesłanki upływu czasu i prezentowania wyników tych badań w szerokim gronie odbiorców.

Bibliografia

Literatury

- Skowrońska-Bocian E., Warciński M., *Komentarz do art. 348–351 kodeksu cywilnego*, [w:] P. Pietrzykowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz. Art. 1–449¹⁰*, t. 1, wyd. 10, Warszawa, 2020.
- Sitek B., *Komentarz do art. 348–351 kodeksu cywilnego*, [w:] J. Ciszewski, P. Nazaruk (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany do art. 348–351 kodeksu cywilnego*, LEX/el. 2021.
- Mejka A., *Początek biegu terminu zasiedzenia służebności gruntowej, linia orzecznicza*, LEX/el. 2019.

⁴⁶ Postanowienie SN z dnia 11 grudnia 2020 r., V CSK 39/19, LEX nr 3092595. Por. Postanowienie SN z dnia 12 września 2019 r., V CSK 322/18, LEX nr 2766083.

⁴⁷ Por. E. Skowrońska-Bocian, M. Warciński, *Komentarz do art. 348–351 kodeksu cywilnego*, [w:] P. Pietrzykowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz. Art. 1–449¹⁰*, t. 1, wyd. 10, Warszawa, 2020, s. 1127–1128; B. Sitek, *Komentarz do art. 348–351 kodeksu cywilnego*, [w:] J. Ciszewski, P. Nazaruk (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany do art. 348–351 kodeksu cywilnego*; LEX/el. 2021; Postanowienie SN z dnia 26 czerwca 2020 r., I CSK 640/19, LEX nr 3056389. Postanowienie SN z dnia 17 lipca 2020 r., IV CSK 53/20, LEX nr 3049053; Wyrok WSA w Katowicach z dnia 4 grudnia 2019 r., I ACa 354/19 LEX nr 3074754; Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 marca 2019 r., I SA/Go 39/19, LEX nr 2644879; Wyrok SA w Poznaniu z dnia 2 stycznia 2019 r., I ACa 236/18, LEX nr 2784573.

Aktów prawne i inne

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r., Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360).

Link do implementacji oryginalnej ontologii UsucapiONTO w języku OWL:

<https://github.com/djuszka/UsucapiONTO/blob/main/UsucapiONTO.owl>

Orzecznictwo

Wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 sierpnia 2022 r., I ACa 325/22, LEX nr 3408799.

Wyrok SA w Warszawie z dnia 13 lipca 2022 r., V ACa 747/21, LEX nr 3389966.

Wyrok SA w Białymstoku z dnia 7 kwietnia 2022 r., I AGa 102/21, LEX nr 3345860.

Postanowienie SN z dnia 16 marca 2022 r., II CSKP 174/22, LEX nr 3362163.

Wyrok SA w Gdańsku z dnia 11 marca 2022 r., I ACa 962/21, LEX nr 3341925.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 10 marca 2022 r., V AGa 79/21, LEX nr 3418804.

Wyrok SN z dnia 10 marca 2022 r., II CSKP 170/22, LEX nr 3410806.

Wyrok SN z dnia 9 marca 2022 r., I NSNc 328/21, LEX nr 3359390.

Wyrok SA w Lublinie z dnia 3 marca 2022 r., I ACa 118/21, LEX nr 3345515.

Wyrok SN z dnia 1 marca 2022 r., I NSNc 210/21, LEX nr 3405856.

Postanowienie SN z dnia 9 września 2021 r., IV CSKP 85/21, LEX nr 3258357.

Wyrok SN z dnia 3 sierpnia 2021 r., I NSNc 169/20, LEX nr 3207941.

Wyrok SN z dnia 17 czerwca 2021 r., II CSKP 104/21, LEX nr 3207835.

Postanowienie SN z dnia 11 grudnia 2020 r., V CSK 39/19, LEX nr 3092595.

Wyrok SN z dnia 10 grudnia 2020 r., I CSK 182/19, LEX nr 3159998.

Postanowienie SN z dnia 12 listopada 2020 r., III CSK 75/18 LEX nr 3080079.

Wyrok SN z dnia 5 listopada 2020 r., II CSK 808/18, OSNC 2021/5/38.

Postanowienie SN z dnia 23 października 2020 r., I CSK 65/19, LEX nr 3067432.

Wyrok SA w Szczecinie z dnia 29 września 2020 r., I AGa 7/20, LEX nr 3118251.

Postanowienie SN z dnia 26 czerwca 2020 r., I CSK 640/19, LEX nr 3056389.

Postanowienie SN z dnia 17 lipca 2020 r., III CSK 9/18, LEX nr 3048225.

Postanowienie SN z dnia 17 lipca 2020 r., IV CSK 53/20, LEX nr 3049053.

Wyrok SN z dnia 15 lipca 2020 r., I NSNc 23/19, OSNKN 2021/2/10.

Wyrok SN z dnia 11 marca 2020 r., I CSK 585/18, LEX nr 3012343.

Wyrok SA w Warszawie z dnia 11 marca 2020 r., V ACa 374/19, LEX nr 310786.

Postanowienie SN z dnia 30 czerwca 2020 r., IV CSK 26/20, LEX nr 3154798.

Wyrok SA w Szczecinie z dnia 25 czerwca 2020 r., I ACa 161/19, LEX nr 3112523.

Wyrok SA w Gdańsku z dnia 18 maja 2020 r., V AGa 121/19, LEX nr 3049423.

Wyrok SA w Lublinie z dnia 6 maja 2020 r., I AGa 44/20, LEX nr 3008947.

Postanowienie SN z dnia 20 marca 2019 r., V CSK 1/18, LEX nr 2652498.

Wyrok SA w Łodzi z dnia 30 stycznia 2020 r., I ACa 488/19, LEX nr 3127434.

Postanowienie SO w Olsztynie z dnia 29 stycznia 2020 r., IX Ca 215/19, LEX nr 2784328.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 23 stycznia 2020 r., I ACa 1111/18, LEX nr 3040845.

- Wyrok SA w Krakowie z dnia 22 stycznia 2020 r., I ACa 338/19, LEX nr 3021570.
Wyrok SA w Katowicach z dnia 21 stycznia 2020 r., V AGa 21/19, LEX nr 2792362.
Wyrok SA w Białymstoku z dnia 16 stycznia 2020 r., I ACa 788/19, LEX nr 2932506.
Wyrok SA w Poznaniu z dnia 17 grudnia 2019 r., I ACa 227/19, LEX nr 3127888.
Wyrok SA w Katowicach z dnia 5 grudnia 2019 r., V AGa 506/18, LEX nr 3066526.
Postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2019 r., III CZP 38/19, LEX nr 2749455.
Wyrok SA w Katowicach z dnia 4 grudnia 2019 r., I ACa 354/19, LEX nr 3074754.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 27 listopada 2019 r., I ACa 96/19, LEX nr 2761608.
Wyrok SN z dnia 15 listopada 2019 r., V CSK 348/18, LEX nr 2773260.
Postanowienie SN z dnia 11 października 2019 r., I CSK 441/18, LEX nr 2799358.
Wyrok SA w Szczecinie z dnia 10 października 2019 r., I AGa 12/19, LEX nr 2848125.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 2 października 2019 r., VII AGa 1627/18, LEX nr 3053312.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 26 września 2019 r., I ACa 624/18, LEX nr 2752566.
Wyrok SA w Szczecinie z dnia 19 września 2019 r., I AGa 85/19, LEX nr 2770869.
Postanowienie SN z dnia 12 września 2019 r., V CSK 322/18, LEX nr 2766083.
Wyrok SA w Białymstoku z dnia 22 sierpnia 2019 r., I AGa 43/19, LEX nr 2728129.
Wyrok SA w Białymstoku z dnia 21 sierpnia 2019 r., I ACa 344/19, LEX nr 2741654.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 29 lipca 2019 r., VI ACa 487/19, LEX nr 2758142.
Wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 lipca 2019 r., V ACa 537/18, LEX nr 3103596.
Wyrok SA w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2019 r., I ACa 293/19, LEX nr 2716952.
Wyrok SN z dnia 30 maja 2019 r., V CSK 204/18, LEX nr 2690976.
Wyrok SA w Krakowie z dnia 24 maja 2019 r., I ACa 1098/18, LEX nr 2788549.
Wyrok SA w Gdańsku z dnia 24 maja 2019 r., V ACa 16/19, LEX nr 2729118.
Wyrok SA w Krakowie z dnia 23 maja 2019 r., I AGa 379/18, LEX nr 3161415.
Wyrok SN z dnia 17 maja 2019 r., IV CSK 77/18, LEX nr 2657427.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2019 r., VI ACa 84/19, LEX nr 2729409.
Wyrok SN z dnia 11 kwietnia 2019 r., III CSK 122/17, LEX nr 2644580.
Wyrok SN z dnia 28 marca 2019 r., I CSK 5/18, LEX nr 2662353.
Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 28 marca 2019 r., I SA/Po 1038/18, LEX nr 2645505.
Wyrok SA w Szczecinie z dnia 27 marca 2019 r., I AGa 230/18, LEX nr 2668141.
Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 marca 2019 r., I SA/Go 39/19, LEX nr 2644879.
Wyrok SN z dnia 14 lutego 2019 r., IV CSK 563/17, LEX nr 2620247.
Postanowienie SN z dnia 13 lutego 2019 r., V CSK 338/18, LEX nr 2619335.
Wyrok SA w Warszawie z dnia 7 marca 2019 r., VII AGa 1186/18, LEX nr 2749563.
Postanowienie SN z dnia 8 lutego 2019 r., II CSK 400/18, LEX nr 2617947.

Wyrok SA w Warszawie z dnia 25 stycznia 2019 r., VI ACa 1360/17, LEX nr 2706624.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 24 stycznia 2019 r., V ACa 655/17, LEX nr 2628995.

Wyrok SA w Warszawie z dnia 18 stycznia 2019 r., sygn. VII AGa 469/18, LEX nr 2632235.

Postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2019 r., IV CSK 537/17, LEX nr 2607261.

Postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2019 r., V CSK 530/17, LEX nr 2618441.

Wyrok SA w Krakowie z dnia 9 stycznia 2019 r., I ACa 321/18, LEX nr 2740711.

Wyrok SA w Poznaniu z dnia 2 stycznia 2019 r., I ACa 236/18, LEX nr 2784573.

The problem of the passage of time as a premise for prescription in a judicial decision

Abstract

The aim of the article is to present the issues of shaping the problem of the passage of time of usucapion in the judicature of the Supreme Court, common courts and administrative courts. The subject of prescription will be presented by indicating at the beginning of the period of acquisitive prescription, the issue of the type of faith of the holder in relation to the length of the period necessary to acquire ownership of the property by prescription, the expiry of the period of acquisitive prescription, the nature of possession, suspension of the limitation period, recognition of the claim, interruption of the prescription and the limitation institution. claims. The basis for undertaking these analyses are my own research based on the construction in 2018 of an original ontology for a specific legal institution: acquisition of property rights by acquisitive prescription (UsucapiONTO ontology). The rationale for the construction of UsucapiONTO's own ontology was the lack of representation of the institution of usucapion in the form of an ontology that would enable more effective than nowadays searching for knowledge about this institution of usucapion as well as indicating the necessity of cooperation between lawyers and IT specialists in building this ontology. The elements of building one's own ontology are the methodology of its construction, the process of extracting concepts, the basic description of the ontology, the purpose of its construction, a dictionary of legal terms related to usucapion, a table of classes and objects, and axioms concerning properties. Link to the implementation of the original UsucapiONTO ontology in OWL: <https://github.com/djuszka/UsucapiONTO/blob/main/UsucapiONTO.owl>.

Therefore, in order to develop own research on the institution of usucapio also in the context of improving the above ontology, the scope of the article covers the issues of jurisprudence covering the period from January 1, 2019 to November 4, 2022.

Keywords: real estate acquisitive prescription, the premise of the passage of time, the judicature of the Supreme Court and common courts, the jurisprudence of administrative courts, the beginning of the prescription period, interruption of the prescription, suspension of the limitation period, extension of claims.